

Περιεχόμενα Τεύχους

Editorial1, 3

Νέα 2, 3

Free data 2

Editorial

του Νίκου Λαμπρινού

Νίκος Λαμπρινός,
Πρόεδρος του Κέντρου
Ψηφιακής Γεωγραφικής
Εκπαίδευσης

Είναι γνωστή η θέση του Κέντρου Ψηφιακής Γεωγραφικής Εκπαίδευσης σχετικά με τη διάδοση και χρήση της ψηφιακής τεχνολογίας στη γεωγραφία. Θα πρέπει όμως να αναφερθούμε και σε μία παράμετρο, η οποία είναι πολύ σημαντική και

μάλλον συμπληρώνει τις προθέσεις αυτής της θέσης παρά έρχεται σε αντίθεση (όπως θα πίστευε κάποιος). Η παράμετρος αυτή σχετίζεται με τη διδασκαλία και εκμάθηση των παλιών (χειρονακτικών;) μεθόδων που σχετίζονται με τη χρήση χάρτη και πυξίδας για τον εντοπισμό της θέσης ενός παρατηρητή.

Πάγια τακτική μου ήταν και είναι η διδασκαλία των κλασικών μεθόδων, πριν ξεκινήσει η εφαρμογή των σύγχρονων, ψηφιακών, μέσων. Πάντοτε θεωρούσα ότι πρέπει κάποιος να γνωρίζει τις κλασικές μεθόδους λειτουργίας σε όλα τα θέματα που απαιτούν τη χρήση σύγχρονων εργαλείων, που τον καιρό που εμφανίζονταν ήταν σύγχρονα ενώ σήμερα μπορεί να είναι παρωχημένα, π.χ. οι υπολογιστές τσέπης ή τεσσάρων πράξεων.

Είναι αδιανόητο σήμερα να μην γνωρίζει κάποιος να κάνει τις τέσσερις πράξεις επειδή έχει στην τσέπη του έναν υπολογιστή (κινητό τηλέφωνο). Όμως αυτό είναι απλά η αφορμή για να συνεχίσω στον κυρίως προβληματισμό μου. Ο βασικός μου προβληματισμός είναι αν κάποιος σήμερα μπορεί πραγματικά να χρησιμοποιήσει έναν χάρτη και μία πυξίδα για να μπορέσει να προσανατολιστεί και να κινηθεί σε μία άγνωστη σε αυτόν περιοχή.

Αυτό το λέω γιατί σκεφτείτε ότι όλοι έχουμε πλέον εθιστεί να ψάχνουμε ένα κουμπί που λέει «Search» σε κάποια συσκευή για να μας πει τι να κάνουμε ή πώς να κινηθούμε. Το πιο φυσικό για, τουλάχιστον, τους νέους ανθρώπους είναι να ψάξουν να βρουν την πληροφορία στο διαδίκτυο μέσα από το smartphone τους ή το tablet. Αυτό γίνεται επειδή όλοι ξέρουμε (ή έτσι θέλουμε να πιστεύουμε) ότι οποιαδήποτε πληροφορία θέλουμε βρίσκεται «εκεί έξω» και επομένως μπορούμε να την ανακτήσουμε εύκολα και γρήγορα. Γι' αυτό και όλος ο κόσμος ζητάει ελεύθερο και γρήγορο Internet παντού. Έτσι, υπάρχει η εντύπωση ότι «αν έχω ένα GPS μπορώ να πάω παντού και δεν θα χαθώ».

Συνέχεια στη σελ. 3

NEA

- Το Κέντρο Ψηφιακής Γεωγραφικής Εκπαίδευσης εντάχθηκε στα Ερευνητικά Κέντρα του ΑΠΘ. Από τον Φεβρουάριο του 2016 αποτελεί ένα από τα έξι ερευνητικά κέντρα του ΑΠΘ (<http://auth.gr/research-centres>)
- Το ArcGIS OnLine αναβαθμίστηκε. Η αναβάθμιση αυτή περιλαμβάνει νέες επιλογές για δημιουργία 3D web εφαρμογών, social logins για τους public λογαριασμούς, καθώς και βελτιώσεις στην «έξυπνη χαρτογράφηση» και στην διαχείριση του ArcGIS Online λογαριασμού σας.

Free data – software – articles - books

1. Οι χάρτες της OpenStreetMaps είναι γνωστοί. Τώρα μπορείτε να κατεβάσετε τους χάρτες αυτούς από τη διεύθυνση <http://download.geofabrik.de/>. Στη διεύθυνση αυτή μπορείτε να κατεβάσετε είτε ολόκληρη μία ήπειρο με τις χώρες της (προσοχή όμως γιατί το αρχείο είναι μερικά Gb) είτε κάθε χώρα χωριστά. Ειδικά για την Ελλάδα μπορείτε να μπείτε στη διεύθυνση <http://download.geofabrik.de/europe/greece.html> και να επιλέξετε το αρχείο greece-latest.shp.zip που περιέχει την Ελλάδα σε αρχείο μορφής shape file. Οι χάρτες αυτοί, σύμφωνα με την OSM ενημερώνονται κάθε μερικές ώρες.
2. Κυκλοφόρησε η νέα έκδοση του λογισμικού QGIS. Μπορείτε να την κατεβάσετε από την διεύθυνση <http://www.download.qgis.org/en/site/forusers/download.html>
3. Όλοι γνωρίζουν το λογισμικό Google Earth – ένα λογισμικό που ανήκει στην κατηγορία των Virtual Globes και είχαμε γράψει γι' αυτό στο Τεύχος 7 του Newsletter μας. Εκείνο που ίσως δεν γνωρίζουν είναι ότι εκτός από αυτό υπάρχει και ένα άλλο λογισμικό, Ανοικτό και Ελεύθερο που έχει κατασκευαστεί από τη NASA πολύ πριν από το Google Earth. Το λογισμικό αυτό ονομάζεται **World Wind** και διατίθεται δωρεάν από τη διεύθυνση <http://nasa-world-wind.en.softonic.com/>. Επίσης, μπορείτε να το κατεβάσετε αλλά και να βρείτε πολλές πληροφορίες και βοηθητικά προγράμματα στις διευθύνσεις <https://webworldwind.org/> και <http://goworldwind.org/>.
4. Νέα έκδοση του ελεύθερου και ανοικτού λογισμικού GIS [GRASS 7.0.3](http://grass.gis.org/).
5. Δωρεάν βιβλίο από την ESRI για το ArcGIS. Στη διεύθυνση <http://downloads.esri.com/learnarcgis/pdf/the-arcgis-book.pdf> μπορείτε να κατεβάσετε ένα βιβλίο σε έκδοση pdf που είναι διαδραστικό. Περιέχει εφαρμογές και video για διάφορες εφαρμογές που ξεκινούν από την έκδοση desktop του ArcGIS και φτάνουν στις διαδικτυακές εκδόσεις. Στην πραγματικότητα πρόκειται για βιβλίο που δείχνει τις δυνατότητες του ArcGIS με on line διαδραστικές εφαρμογές.
6. Νέα έκδοση του [QuickMapServices](http://www.quickmapservices.com/). Το QuickMapServices είναι ένα πρόσθετο του QGIS που επιτρέπει στον χρήστη να προσθέτει εύκολα διάφορα υπόβαθρα ως χαρτογραφικά επίπεδα.
7. Η Geofabrik ανακοίνωσε τον νέο δωρεάν server από τον οποίο μπορείτε να κατεβάσετε δεδομένα από το [OpenStreetMap project](http://www.openstreetmap.org/). Τα δεδομένα αυτά συνήθως ενημερώνονται καθημερινά. Επιλέξτε την ήπειρο και μετά την χώρα που σας ενδιαφέρει από τον πίνακα <http://download.geofabrik.de/>.
8. Νέα έκδοση του λογισμικού [NextGIS Mobile](http://www.nextgis.com/). Το NextGIS Mobile είναι μία εφαρμογή που επιτρέπει την εργασία με γεω-δεδομένα σε συσκευές smartphone. Η νέα έκδοση επιτρέπει τη δημιουργία νέων χαρτογραφικών επιπέδων, μεταξύ των άλλων.
9. Το λογισμικό [OSMInfo](http://osminfo.org/) παρέχει πληροφορίες σχετικά με αντικείμενα που φαίνονται στο OpenStreetMap. Περισσότερες πληροφορίες στο <http://nextgis.ru/en/blog/osminfo/>
10. gvSIG Educa: Δωρεάν λογισμικό GIS για εκπαιδευτικούς σκοπούς. <http://blog.gvsig.org/2016/01/16/gvsig-educa-a-free-gis-education-prototype/>

Editorial

Συνέχεια από τη σελ. 1

Αρχικά δεν έχουν άδικο ή έχουν τόσο δίκιο όσο με το «αν έχω ένα υπολογιστή τεσσάρων πράξεων δεν χρειάζεται να ξέρω να κάνω πράξεις».

Η εμπειρία μου δείχνει ότι πράγματι υπάρχουν πολλοί που έχουν ξεχάσει να κάνουν πράξεις. Κι άλλοι που έχουν ξεχάσει να γράφουν. Κι όλα αυτά επειδή στηριζόμαστε πλέον αποκλειστικά στην τεχνολογία. Όμως η τεχνολογία βρίσκεται εδώ για να ανατρέψει τον εαυτό της κάθε λίγο και λιγάκι και να προχωράει θεωρώντας ότι τα προηγούμενα είναι γνωστά.

Τελικά, πόσα από αυτά που γνώριζαν οι πατέρες μας γνωρίζουμε εμείς; Και πόσο ικανοποιητικά μπορούμε να αντιμετωπίσουμε μία έκτακτη ανάγκη χωρίς την ψηφιακή τεχνολογία;

Ελάχιστοι μπορούν να πλοηγηθούν μόνο με χάρτη και πυξίδα (και ακόμη λιγότεροι μόνο με χάρτη και χωρίς πυξίδα) για τον απλό λόγο ότι για να κάνεις κάτι τέτοιο πρέπει, πριν ξεκινήσεις, να γνωρίζεις πού βρίσκεσαι στο ύπαιθρο και να εντοπίσεις τη θέση σου στο χάρτη. Άρα πρέπει να γνωρίζεις να διαβάζεις έναν χάρτη, (να διαβάζεις δηλαδή τη μορφή του τοπίου), και να μπορείς να αναγνωρίζεις πού βρίσκονται πάνω στον χάρτη τα χαρακτηριστικά που βλέπεις γύρω σου. Έτσι, θα τοποθετήσεις τον εαυτό σου στον χάρτη και μετά είναι εύκολο, χρησιμοποιώντας τον χάρτη και την πυξίδα, να προχωρήσεις για να φτάσεις εκεί που θέλεις.

Την προηγούμενη διαδικασία την κάνει ένα GPS. Φτάνει να λειτουργεί (να μην μείνουμε π.χ. από μπαταρίες).

Η νέα τεχνολογία δίνει πολλές και γρήγορες λύσεις αλλά αφήνει και το μυαλό μας ανενεργό, να βασίζεται μόνο σε σήματα και δορυφόρους.

Είναι μάλλον καιρός να αρχίσουν αυτά τα πράγματα να διδάσκονται στα σχολεία πριν τα ξεχάσουμε εντελώς και το αντικείμενο της γεωγραφίας να αποκτήσει μία εντελώς διαφορετική σχέση με τον σύγχρονο άνθρωπο αξιοποιώντας κι άλλα αντικείμενα όπως τα μαθηματικά.

Ας ευχηθούμε ότι κάποιοι αρμόδιοι (αν διαβάσουν το σημείωμα αυτό) θα προβληματιστούν και θα θελήσουν να ανοίξουν μια συζήτηση σε βάθος.

NEA

Η Marathon Data Systems με ιδιαίτερη χαρά σας προσκαλεί να συμμετέχετε παρουσιάζοντας τις εργασίες σας στην **24η Πανελλήνια Συνάντηση Χρηστών Γεωγραφικών Συστημάτων Πληροφοριών ArcGIS**, η οποία θα πραγματοποιηθεί 19 και 20 Μαΐου 2016 στην Αθήνα.

Συγκεκριμένα δίνεται η δυνατότητα σε όλους τους χρήστες ArcGIS να παρουσιάσουν τα αποτελέσματα ερευνών, μελετών, καθώς και της καθημερινής εργασίας τους με τη μορφή προφορικής ή αναρτημένης ελεύθερης ανακοίνωσης (poster).

Η υποβολή των προφορικών ανακοινώσεων πραγματοποιείται διαδικτυακά, μέσω της ιστοσελίδας <http://www.marathondata.gr> αναγράφοντας τα πλήρη στοιχεία σας (όνομα, τίτλος/ιδιότητα, διεύθυνση, email, τηλέφωνα) και τον τίτλο της εργασίας.

